

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟ

Η μια μετά την άλλη οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις στην προσπάθεια τους να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση, παίρνουν σκληρά μέτρα λιτότητας που περιλαμβάνουν μειώσεις των μισθών, των κοινωνικών παροχών, των συντάξεων και άλλων ωφελημάτων των εργαζομένων. Παντού οι αντιδράσεις είναι έντονες και εκατομμύρια εργαζόμενοι, οι μόνοι που δεν φτάνει για την κρίση, βγαίνουν στους δρόμους ζητώντας ισότιμη κατανομή των βαρών, ζητώντας να φορολογηθούν οι τράπεζες και ο πλούτος.

Η οικονομική κρίση που ταλανίζει εδώ και 2 1/2 χρόνια την Ευρώπη εκφράζεται με δραματική μείωση του ρυθμού ανάπτυξης (-4,2% το 2009), με μεγάλη άνοδο της ανεργίας (10% του εργατικού δυναμικού) με τεράστια δημοσιονομικά ελλείμματα και χρέη.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος είναι δυο από τους Δείκτες του Μάαστριχ , οι οποίοι δεν πρέπει να υπερβαίνουν, ο μιν πρώτος το 3% του ΑΕΠ, ο δε δεύτερος το 60% του ΑΕΠ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του EUROSTAT οι περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν υπερβεί τα όρια αυτά.

Ο πιο κάτω πίνακας είναι αρκετά κατατοπιστικός:

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. (% ΤΟΥ ΑΕΠ)

ΧΩΡΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ
Μ. Βρετανία	-11,5	68,1
Ιρλανδία	-14,3	64,0
Πορτογαλία	-9,4	76,8
Ισπανία	-11,2	53,2
Γαλλία	-7,5	77,6
Ολλανδία	-5,3	60,9
Βέλγιο	-6,0	96,7
Λουξεμβούργο	-0,7	14,5
Ιταλία	-5,3	115,8
Μάλτα	-3,8	69,1
Γερμανία	-3,3	73,2
Αυστρία	-3,4	66,5
Σλοβακία	-6,8	35,7
Σλοβενία	-5,5	66,5
Ελλάδα	-13,6	115,1
Κύπρος	-6,1	56,2
Φινλανδία	-2,2	44,0
Εσθονία	-1,7	7,2
Λετονία	-9,0	36,1
Λιθουανία	-8,9	29,3
Σουηδία	-1,3	42,3
Δανία	-5,8	41,6
Πολωνία	-3,9	51,0
Τσεχία	-5,5	35,4
Ουγγαρία	-5,0	78,3
Ρουμανία	-8,3	23,7
Βουλγαρία	-3,9	14,8

Ας δούμε τα μέτρα που παίρνουν διάφορες χώρες για αντιμετώπιση των ελλειμμάτων:

Ελλάδα:

- Αύξηση του ΦΠΑ μέχρι 21%.
- Αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης στη βενζίνη στο πετρέλαιο κίνησης, στα τσιγάρα και στα ποτά.
- Περικοπή δώρου Χριστουγέννων, δώρου Πάσχα και επιδόματος άδειας κατά 30% για τους δημόσιους υπαλλήλους. Περικοπή επιδομάτων δημοσίων υπαλλήλων κατά 12%.
- Πάγωμα συντάξεων.
- Αύξηση φόρου στα ακίνητα των υπεράκτιων εταιριών.
- Επιβολή ειδικού φόρου πολυτελείας.
- Χαλάρωση της νομοθεσίας για τις απολύσεις.

Ισπανία:

Μείωση μισθών στο δημόσιο τομέα κατά 5%, πάγωμα μισθών και συντάξεων για τον επόμενο χρόνο και κατάργηση ενός επιδόματος ύψους 2500ευρώ που έπαιρναν οι οικογένειες με τη γέννηση κάθε παιδιού. Μείωση προγραμματιζόμενων δημοσίων επενδύσεων κατά 6δισ ευρώ, περικοπή επιχορηγήσεων προς τις τοπικές και περιφερειακές κυβερνήσεις κατά 1,2δισ ευρώ. Μείωση των μισθών των Υπουργών κατά 15%.

Πορτογαλία:

Πάγωμα των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων για 4 χρόνια (2010-2013) και περικοπή των μισθών των ψηλά αμοιβόμενων στο δημόσιο τομέα. Αύξηση του ΦΠΑ κατά μια μονάδα που θα φτάσει μέχρι 21%). Μείωση επιδομάτων ανεργίας και κατάργηση του κατώτατου μισθού των 475ευρώ. Αύξηση κατά 2,5% της φορολογίας των μεγάλων εταιριών και ματαίωση μεγαλόπνων επενδυτικών σχεδίων ύψους 1,2δισ ευρώ. Γίνονται επίσης προσπάθειες για αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης από τα 65 στα 67 έτη.

Ιταλία:

Πάγωμα μισθών των δημοσίων υπαλλήλων για 3 χρόνια, πάγωμα προσλήψεων στο δημόσιο τομέα, σταδιακή μείωση μέχρι και 10% στους υψηλόμισθους δημόσιους υπάλληλους. Καθυστέρηση από 3-6 μήνες για όσους θα συνταξιοδοτηθούν το 2011. Μείωση κατά 10% στις δαπάνες των υπουργείων το 2011 και 2012 και περικοπή 13δισ ευρώ στην χρηματοδότηση των περιφερειακών κυβερνήσεων. Εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για άνδρες και γυναίκες στα 65 (από 61), αρχής γενομένης από το 2012. Περικοπές στον τομέα της Υγείας, της εκπαίδευσης.

Ηνωμένο Βασίλειο:

Η νέα κυβέρνηση συντηρητικών – φιλελεύθερων παρουσίασε ένα από τους σκληρότερους προϋπολογισμούς, που περιλαμβάνει πάγωμα των μισθών του δημόσιου τομέα για τα επόμενα δυο χρόνια με αύξηση όμως κατά 250 στερλινών των χαμηλόμισθων, αύξηση του ΦΠΑ από 17,5% σε 20% από τον Γενάρη του 2011, αύξηση των έμμεσων φόρων σε ποτά και τσιγάρα. Από τις αρχές του επόμενου έτους θα επιβληθεί φόρος στον κύκλο εργασιών των τραπεζών που λειτουργούν στη Βρετανία. Μείωση της φορολόγησης των κερδών των επιχειρήσεων από 28% σε 24% και αύξηση του αφορολόγητου ποσού για τους μισθωτούς κατά 1000 στερλίνες (θα φθάσει τις 7475 στερλίνες).

Με τα μέτρα αυτά η κυβέρνηση έχει βάλει σαν στόχο, την επόμενη πενταετία να μειώσει το έλλειμμα από 10,1% του ΑΕΠ στο 1,1%.

Γαλλία:

Πάγωμα των κρατικών δαπανών στο ύψος του πληθωρισμού για την τριετία 2011-2013 εξαιρουμένων των συντάξεων. Έχουν ήδη δοθεί 360δισ στο χρηματοοικονομικό σύστημα. Μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού που προβλέπει αύξηση των ορίων αφυπηρέτησης

Δανία:

Μείωση της διάρκειας παροχής επιδόματος ανεργίας, περικοπές στα επιδόματα ασθενείας, στα επιδόματα παιδιού και στα φοιτητικά επιδόματα. Περικοπές στον τομέα της έρευνας και στον πολιτισμό. Πάγωμα της βοήθειας που δίνεται σε τρίτες χώρες, αναβολή του μέτρου μείωσης των φόρων στα υψηλά εισοδήματα και μείωση κατά 5% των μισθών των Υπουργών.

Ιρλανδία:

Μείωση μισθών των δημοσίων υπαλλήλων που ξεκινούν από 5%, περικοπές στα επιδόματα τέκνων.

Ρουμανία:

Η χώρα που έχει δεχτεί δάνειο από το ΔΝΤ θα μειώσει τους μισθούς του δημοσίου κατά 25% ενώ κατά 15% θα μειωθούν τα επιδόματα ανεργίας και οι συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ θα απολυθούν 137000 δημόσιοι υπάλληλοι.

Ουγγαρία:

Χώρα που επίσης έχει δεχθεί βοήθεια από το ΔΝΤ. Το πρόγραμμα λιτότητας περιλαμβάνει μεταξύ άλλων απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων, περικοπές δαπανών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ενώ έχει μειώσει κατά το ήμισυ τον αριθμό των βουλευτών του κοινοβουλίου της.

Λετονία:

Το ΔΝΤ έχει επιβάλει και σ' αυτήν την χώρα σκληρά μέτρα λιτότητας που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αύξηση του ΦΠΑ στο 21%, μείωση των δαπανών για την υγεία κατά 40% και 20% μείωση των μισθών.

Οι αντιδράσεις των εργαζομένων στα σκληρά μέτρα λιτότητας είναι έντονες. Μετά τους Έλληνες εργαζόμενους, στο δρόμο έχουν βγει οι Ισπανοί, οι Πορτογάλοι, οι Ιταλοί, οι Ρουμάνοι, ενώ το κύμα των κινητοποιήσεων αναμένεται να επεκταθεί στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε.

Κύπρος

Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες της Ευρώπης τα μέτρα που εισηγείται η Κυβέρνηση είναι ήπια, ισορροπημένα και κατανέμουν δίκαια τα βάρη και τις συνέπειες της κρίσης. Κι όμως αυτή η κυβέρνηση δέχεται μια ανοίκεια επίθεση απ' όλες σχεδόν τις πολιτικές δυνάμεις, μια επίθεση που τη χαρακτηρίζει η δημαγωγία, ο λαϊκισμός και η εξωφρενικά αρνητική κριτική.

Ας δούμε που εστιάζεται το τελευταίο διάστημα η ανοίκεια αυτή επίθεση.

1. Η Κυβέρνηση απέστειλε στη Βουλή νομοσχέδιο για προσωρινή αύξηση κατά 1% (από 10% σε 11%) του Εταιρικού Φόρου, ούτως ώστε οι μεγάλες επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κέρδη να συμβάλουν κι' αυτές στην αντιμετώπιση της κρίσης.

Κόμματα, Οργανώσεις, Σύνδεσμοι, Οικονομικοί παράγοντες εξέφρασαν την έντονη δυσαρέσκεια τους γιατί σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους θα πληγεί η επιχειρηματικότητα ενώ οι ξένες εταιρείες θα φύγουν από την Κύπρο και ότι η κυβέρνηση υποφέρει από «ιδεολογικές αγκυλώσεις».

Μάλιστα για πρώτη φορά είχαμε και «πανεργοδοτική» σύσκεψη με στόχο το συντονισμό ενάντια στο συγκεκριμένο μέτρο.

Καταρχήν πρέπει να πούμε ότι το μέτρο αυτό προήλθε μετά από εισήγηση όλων των συνδικαλιστικών οργανώσεων όταν συναντήθηκαν με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Επί της ουσίας, η μικρή αυτή αύξηση ουδόλως θα επηρεάσει τις επιχειρήσεις ή τις τράπεζες που πραγματοποιούν μεγάλα κέρδη. Μια επιχείρηση που έχει 1εκατ ευρώ κέρδη, θα πληρώσει επιπλέον 10,000 ευρώ!

Συνολικά δηλαδή θα πληρώσει φόρο 110000ευρώ. Κι αυτό το ποσό μειώνεται όταν αφαιρεθούν διάφορα έξοδα της επιχείρησης, όπως δωρεές, εισφορές, έξοδα φιλοξενίας αυτοκινήτων κλπ. Ο ισχυρισμός λοιπόν ότι η αύξηση του εταιρικού φόρου θα επηρεάσει τις επενδύσεις και την απασχόληση είναι τουλάχιστον αστείος.

Καμιά ξένη εταιρεία δε θα φύγει από την Κύπρο, διότι ο εταιρικός φόρος στην Κύπρο παραμένει ο χαμηλότερος στην ευρωζώνη. Αν κάποιος ψάξει τα στοιχεία θα δει ότι ο φόρος αυτός κυμαίνεται από 12,5% στην Ιρλανδία μέχρι και 37% στην Ιταλία.

2. Αποφάσισε η Κυβέρνηση να διαφοροποιήσει προς τα πάνω τους συντελεστές της ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι πληρώνουν σήμερα με βάση τις αξίες του 1980. Και εδώ έντονη αντίδραση, με τον ισχυρισμό ότι θα πληγεί ο κλάδος των ακινήτων, θα επηρεαστεί ο απλός κύπριος κλπ.

Η πρόταση όπως έχει διαμορφωθεί θα επηρεάσει 8000 άτομα ή επιχειρήσεις- το 1% του πληθυσμού-που η ακίνητη περιουσία τους ξεπερνά σε σημερινές τιμές τα 5 εκατ. ευρώ. Όπως ανέφερε και ο Υπουργός Οικονομικών, ο καθένας από τους 8 χιλιάδες μεγαλοϊδιοκτήτες θα πληρώσει περίπου 1,250 ευρώ το χρόνο, ποσό αρκετά μικρό για να δημιουργεί τόσο θόρυβο.

Αλλά το πακέτο της κυβέρνησης περιέχει και άλλα μέτρα τα οποία ή αποσιωπούνται ή διαστρεβλώνονται.

Για πρώτη φορά Κυβέρνηση τολμά να αγγίξει το θέμα του αριθμού των Δημοσίων Υπαλλήλων βάζοντας στόχο τη μείωση τους κατά 1000 κάθε χρόνο μέχρι το 2013. Από το 1990 μέχρι σήμερα ο αριθμός των υπαλλήλων των ευρύτερου δημόσιου τομέα αυξήθηκε από 32000 στις 52000. Αν επιτευχθεί ο στόχος θα είναι η πρώτη φορά που θα υπάρξει μείωση και όχι αύξηση.

Για πρώτη φορά τίθεται θέμα συζήτησης των Συντάξεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Για πρώτη φορά γίνεται τόσο σοβαρή προσπάθεια για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής με την κατάθεση 22 σχετικών νομοσχεδίων στη Βουλή. Ο ίδιος ο Πρόεδρος συναντήθηκε και μίλησε προς τους υπαλλήλους του Τμήματος Εσωτερικών προσόδων τονίζοντας τη σημασία που δίδει η κυβέρνηση στο θέμα αυτό.

Πέραν αυτών υπάρχουν τα στοχευμένα μέτρα για τις κοινωνικές παροχές, τα μέτρα για μείωση των λειτουργικών εξόδων του κράτους, η πολεοδομική αμνηστία, το πάγωμα των μισθών στο Δημόσιο Τομέα (που συμφωνήθηκε με τις συνδικαλιστικές Οργανώσεις).

Με ικανοποίηση σημειώνουμε ότι η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει με τρόπο ισορροπημένο τα προβλήματα που συσσωρεύει η κρίση, εφαρμόζοντας σταθερά ανθρωποκεντρική πολιτική.

Σημαντικό επίτευγμα είναι η ψήφιση του νόμου για την διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικού Ασφαλίσεων και η καταβολή από πλευράς της κυβέρνησης 200 εκ. στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως πρώτη δόση για δημιουργία πραγματικού αποθεματικού.

Έχουν διατεθεί δύο πακέτα στήριξης της οικονομίας ύψους 500 εκατομμύρια ευρώ στοχεύοντας ιδιαίτερα στη στήριξη των πληγέντων από την κρίση τομέων των κατασκευών και του τουρισμού αλλά και για αντιμετώπιση της ανεργίας.

Βοηθήθηκαν οι αδύνατες και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού όπως είναι οι συνταξιούχοι, οι λήπτες δημόσιου βοηθήματος, οι ανάπηροι, οι τυφλοί, οι εγκλωβισμένοι, με μέτρα όπως ήταν η ενίσχυση των συντάξεων για συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα ύψους 60 εκ. ευρώ, η καταβολή πασαλινης σύνταξης, η αύξηση κατά 18.3% των δημοσίων βοηθημάτων, οι αυξημένες παροχές στις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες, η στήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών.

Εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σχέδια κοινωνικού τουρισμού, που έδωσαν τη δυνατότητα επιχορηγημένων διακοπών σε πολίτες με χαμηλά εισοδήματα, συνταξιούχους, λήπτες δημόσιου βοηθήματος και άτομα με αναπηρίες.

Προχώρησε η ρύθμιση των αγροτικών χρεών, ενώ επιλύθηκε το υδατικό πρόβλημα με την δημιουργία μεγάλων μονάδων αφαλάτωσης και την απεξάρτηση από τις καιρικές συνθήκες. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση μπήκε σε πορεία υλοποίησης. Τομή για την κοινωνία αποτελεί η δρομολόγηση ενός σύγχρονου συστήματος δημόσιων συγκοινωνιών. Διευρύνθηκαν τα στεγαστικά προγράμματα καλύπτοντας ιδιαίτερα τις ανάγκες των χαμηλά αμειβομένων και των προσφύγων.

Ο κάθε αντικειμενικός παρατηρητής θα διακρίνει τη σαφή διαφορά μεταξύ των μέτρων που εισηγείται η Κυπριακή Κυβέρνηση, μ' αυτά που λαμβάνονται ή θα ληφθούν στις πλείστες Ευρωπαϊκές χώρες. Το μόνο συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί είναι ότι στην Κύπρο απουσιάζει η λογική και η υπευθυνότητα και επικρατεί η δημαγωγία και σκοπιμότητα.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΕΟ 30.6.2010